

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadói hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilatkozatok, stb. intézendők.

Nyilattíri cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 ft — kr
Fél évre . . . 3 ft — kr
Negyed évre . . 1 ft 50 kr
Külföldre 1 évre 8 ft — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számoltatnak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

A munkások segélyezése.

A törvényhozás egy idő óta majdnem kizárólag a munkásokat érdeklő kérdésekkel foglalkozik. A vasárnapi munkaszünet, mely vallás-erkölcsi szempontból is megoldandó volt, már meg van szavazva s utána az ipari és gyári munkások, alkalmazottak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvényjavaslat került tárgyalás alá.

Ez minden esetre igen fontos kérdés, mely sok irányban volt már elviselethetetlen.

Az az osztály, mely napi keresményéből él, abból családot, háztájt tart fenn, az ipari és gyári alkalmazottak létele szóval csak ép test és jó egészség mellett képzelhető, mert az első balesetnél s illetőleg valamely betegségnél előáll a nyomor a maga borzasztóságában, mely koldusbotot nyom a család kezébe, valósággal arra kényszerítvén, hogy a társadalom akarva nem akarva adott alalmazmizsnáját fogadja el. Mily erkölcsi súlyos, az önértéknek és minden jobb érzésnek mily nagyfokú megtagadása válik szükségessé, hogy valaki aztán a fentartás e neméhez forduljon!

A gyári és ipari alkalmazottak alig gondolhatnak a holnappal. Különösen ha a családoknak a napi keresmény egyáltalában alig elég a napi szükségletek fedezésére, nem hogy egy kis tökélet gyűjtsön, mely aztán igen jól fogja a szomorúbb napok beálltával.

Mennyi kolduló ily nyomorult járja be utcáinkat, és hány szorul az emberi könyörületre a betegségek beálltával!

Erről a statisztika borzasztóságokat beszélhet.

Mindenki, leginkább az ellenzéki padokról, belátta, hogy a bajon törvényhozási uton segíteni igen kívánatos, és kívánatos az intéz-

kedés oly időben, mikor egyáltalában nem mérgesedett el még a baj annyira, hogy a társadalom alapjait megrázkódtassa.

Sürgetve volt tehát ezen törvényjavaslat benyújtása több oldalról és több körülmény által.

A kormány, mely a humanisztikus tekintetek iránt annyira fogékony, nem is késett munkálattal, úgy, hogy ma már a házban a javaslat felett folynak a viták.

A mi megütközést idéz elő, az a körülmény, hogy az ellenzék egy része a javaslat időszerte ellen lép sikkra nemcsak, hanem annak a javaslatnak az egységét is megbontani igyekszik, a pénztári kényszer alól ki akarván vonni a kereskedelmi segédmunkásokat és más ipari alkalmazottakat, a kiknek pedig szintugy szükségük volna a segélyezésre, mint bárki másnak.

Az ellenzék szociálisztikus áramlatok következményének tartja ezen javaslatot s helyteleníti, hogy a kormány ily javaslatok szerkesztésével és tárgyalásával voltaképpen dokumentálja a szociáliszmus jelenlétét Magyarországon, a mi nincs.

Ez a felfogás azonban igen sajnálatra méltó, mert hisz e szerint a munkásokat érdeklő dolgokat tárgyalni sem lehetne, nehogy valaki képzelődjék, hogy mindez valami szociálisztikus lappangó mozgalom eredménye.

Az a javaslat, mely már általánosságban el van fogadva a házban, semmit sem czéloz mást, mint azt, hogy humanisztikus irányban mozdítsa elő a munkások érdekeit; nem egyéb, mint a munkások szegénységük rendezése, a mi, azt hisszük, mindig nagyra becsülendő, valahányszor ilyen irányban valamely lépés tétetik.

A pénztári kényszer is kifogásolják. Ezen pénztári kényszer általánosítása nélkül alig

volna segítve a bajon. Mert hisz ennek hiányában épen azok mulasztanak el a felvételést és a befizetéseket, a kik leginkább arra szorultak, és így ezek betegség esetén a köznyomor és a közrészvét tárgyai volnának.

Meg vagyunk győződve, hogy azok, a kiket közvetlen érdekel ez ügy, teljes megelégedéssel fogadják és veszik a javaslatbeli intézkedéseket s várva várják az életbeléptetést. (K)

A képviselőház munkarendje. A képviselőház tanácskozásainak legközelebbi tárgyait a munkásbetegsegélyezésre vonatkozó törvényjavaslat elintézése után a bosnyák-hercegovinai csapattesteknek behozatalát s a katonai özvegyek és árvák ellátását illető előterjesztések, továbbá az olasz kereskedelmi szerződés meghosszabbítása iránti törvényjavaslat fogják képezni. Ezeket követi a konzuláris bíráskodást szabályozó törvényjavaslat, melynek tárgyalása előreláthatólag hosszabb időt veendő igénybe s az ellenzéki pártok részéről Szilágyi miniszter ellen intézendő heves támadásokkal lesz összekötve. Február hó folyamán az említett javaslatokon kívül nem fog más fontosabb tárgy a képviselőházban napirendre kerülni.

Román gazdasági politika. A román szenátus tegnapi ülésén Aurelián (szabadelvű) a tarifabizottság munkálatai és a kormány gazdasági tervei ügyében interpellált. Lahovary miniszter azt válaszolta, hogy a bizottság a mezőgazdasági termények kivételét kedvezményekben és az ipart méltányos védelemben igyekszik értesíteni. Az autonóm tarifa 1891. júl. 10-én lép életbe; de arra, hogy mi fog történni, ha ez idő után szerződések kötötnének, most nem válaszolhat. Az ipar érdekeit meg fogják védeni. Ezzel a vita véget ért.

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

A tüdővész gyógyszere. Az »E.« egy régi barátja tudatja, hogy a múlt században Bihar megye nagy hírű orvosa tormával gyógyította a tüdővést, a mely ötletre egy cigány utján jutott. Az ország több részén ma is használja a nép a tormát, mint a tüdővész gyógyszerét.

Régi és új fegyverek. A »Neue deutsche Jagdzeitung« szerint a mostani vadászati évszakban sok helyen (Németországban és Angliában is) előszedték a száz év előtti fegyvereket, hogy összehasonlítsák a modern fegyverekkel, a kovás puskát a hátultöltőkkel. Szigorú pontossággal figyelték az eredményre s a kísérleteket chronograph segítségével hajtották végre, hogy a tizedrésznyi másodperceket is jegyezhessek. Természetes, hogy az eredmény a mai fegyverek mellett állított ki fényes bizonyítványt, pedig a különbség még nagyobb volna, ha ugyanolyan löpört használhattak volna, mint a régiek. Nem is említve, hogy mennyi időt vett igénybe a régi fegyverek megtöltése, már a közt is nevezetes időkülönbség mutatkozik, hogy a puská elsütése pillanatától mikor hagyja el a golyó vagy a sörét a csövet. A régi fegyvereknél 15-24 szer annyi időre volt

szükség, mint a mai vadászfegyvereknél. Az is érdekes, hogy biztosan lövő vadászok mily nehezen tudtak találni a kovás fegyverekkel.

Villamos jelzők a rendőrség számára. Londonban a rendőrség számára új jelző szerkezetet készítettek, melynek alkalmazása most már a legjobb sikerrel foly. Az új jelzőt két amerikai mérnök, Brewer és Smith találta fel a Chicagóban használatos jelzők eszméje alapján, melyek az ottani tűzörség központi épületében láthatók. A készülék az utcák világítására szolgáló gáz kartartók belsejében van elhelyezve s alkatrészei a következők: Egy nagyobb óra számlapjához hasonló lapon a rendőrségi központi hivatalból érkező parancsokat a villamosság bizonyos jelekben tünteti fel, melyeket az utcákon állomásozó rendőrökön kívül senki meg nem ért. Van azonkívül egy telefon sürgős közlemények továbbítására. Az egyes rendőrök a készülékhez való kulcsot csak akkor kapják kezükbe, midőn szolgálatban az utcán járnak. Az új találmány legnagyobb előnye abban rejlik, hogy a villamos mutató (indikátor) látható beosztásból a rendőrségi hivatal központján azonnal megtudhatják, mely városrészről vagy utcából érkezett a villamos uton továbbított jelentés. A készülék legnevezetesebb része pedig abból áll, hogy a felügyelő rendőrségi biztosok szükség esetében az oszlopok belsejéből — melyhez a kulcsot mindig magukkal

hordani tartoznak — egy nyomás által öklönyi nagyságu vörös gombot ránthatnak elő, mely erős villamos világosságot terjeszt magából az oszlop körül. Erre leginkább akkor van szükség, midőn a felügyelők valami különös parancsot akarnak a rendőrökkel közölni, mely a készülék belsejében látható lapon jelezve lett. Mihelyt tehát az állomáson levő rendőr a világító vörös golyót észreveszi, azonnal az oszlophoz siet, hol a parancsot a lapról leolvashatja. A találmány szabadalmát bíró társulat bankok, pénzügyintézetek és oly magán emberek számára is berendezi az ily készüléket, kik a rendőrséggel folytonos érintkezésben akarnak lenni.

A tenger agarai. A szárazföldi közlekedési eszközök gyorsasága az újabb korban már oly mesés, hogy például a mi villámvonatunkon alig harmincz óra alatt Budapestről Párisba juthat az ember. A tengeren az efféle gyorsaság még csodálatosabb s eddig csak két hajó tűnt fel különösen mint olyan, a mely megérdemli a hangzatos »tengeri agar« elnevezést. Ez a két hajó a »City of New-York«, meg a »Teutonic«, amaz a Juman-vonalon, ez pedig a White-Star-vonalon szokott közlekedni. A statisztika kimutatja róluk, hogy az Atlanti oceánt május hótól decemberig 16-szor szelték keresztül. A »Teutonic« gőzös hat nap 6 óra és 5 perc alatt, a »City of New-York« pedig 6 nap 4 óra meg 55 perc alatt tette meg

Dunajewski osztrák pénzügyminiszter — mint Bécsből jelentik — saját kérelmére egészségi okokból végleges nyugalmába helyeztetett. Érde-
mei elismerésül a Szent-István-rend nagyke-
resztjét kapta és az osztrák urak háza élethosz-
sziglan tagjává nevezetett ki. Pénzügyminisz-
terré Steinbach Emil igazságügyminiszteriumi
osztályfőnök nevezetett ki.

Kamatlábleszállítás. Az osztrák-magyar bank fő-
tanácsa a hivatalos kamatlábat fél százalékkal le-
szállította. E szerint az osztrák-magyar bank le-
számítási kamatlábjá 4%, a lombard kamatláb
5% és az állami járadékok meg a bank zálogleve-
leinek lombardkamatlábja 4½%. A pénzpiac
rohamos javulását mutatja az, hogy jan. hónapban
7.5 millióról 43.4 millióra emelkedett a bank adó-
mentes bankjegytartaléka. Kamatlábleszállítás
következtében a nyílt piacon még inkább fog
olcsóbbodni a pénz, hol egyébként már hetek óta
a hivatalos ráta alatt mozgott a kamatláb.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Baross Gábor munkásvédő törvényjavaslatának
másodikát, az ipari és gyári alkalmazottaknak
betegsegélyezéséről szóló javaslatot e hó 3-án vette
tárgyalás alá a képviselőház.

A közgazdasági bizottság részéről Perlaky Elek
referálta a javaslatot s széles tárgyszerűséggel
illusztrálta a munkások betegsegélyezésének szü-
letését a művelt nyugaton. Végül kiemelte a
törvényjavaslat főbb előnyeit.

Gaál Jenő (pécskai) hosszasan bírálta a ja-
vaslatot, melynek alapeszméjét s főbb intézkedé-
seit helyesli, de átdolgozás végett a közigazgatási
bizottságnak visszaadati javasolja.

Neumann Armin szólalt fel ezután a javaslat
mellett s Gaál Jenő határozati javaslata ellen;
érdekesen ismertette a külföldi törvényhozási in-
tézkedéseket a munkásbiztosítás és betegsegélye-
zés terén s megvonta a határvonalat, meddig kö-
vethetjük mi azokat a mi speciális viszonyaink
mellett.

Károlyi Sándor gróf Gaál Jenő határozati ja-
vaslatát pártolta.

Varasdy Károly a szabadelvű párt élénk helye-
lése közt emelte ki Baross előrelátását, melyvel a
munkásbetegsegélyező pénztárak segélyeinek él-
vezését kiterjesztette még a kisiparosokra is s így
az ipar pusztulását sok vidéken megakadályozza.

Végül Kaas Ivor beszélt az ülés végén. A már
fennálló betegsegélyező pénztárakat félti a törvény-

ezt az óriási utat. Így hát méltán mondhatni ró-
luk, hogy csakugyan a tenger agarai.

Óriási pályaudvar. Chicagóból írják,
hogy ott a Harrison ut Fifth Avenue sarkán fekvő
pályaudvart ünnepélyesen megnyitották. A hatal-
mas épület 3½ Acre földterületet foglal el. Tor-
nya 212 láb magas és tizenöt emelet van rajta,
melyekből 9 irodának lesz használatos. A többi
emeletekre elmes szerkezetű emelőgép viszi az
embert. A tornyóra lapjának 13½ láb az átné-
rője, ingájának súlya 700 és a kalapácsa 200 font.
A csarnok hosszúsága 558 láb.

Az utasok forgalma a calaisi csatornán
még soha sem volt annyi, mint az elmúlt évben.
Csak Calais és Dover közt több mint félmillió em-
ber járt-kelt Franciaország és Anglia közt, úgy,
hogy napjában átlag 1532 utas tette meg ezt az
utat.

Divat a gyászban. Az amerikai pénz-
arisztokrácia a gyásznak új fényűzését kapta fel.
Haláleset alkalmával a lakás egészen gyászt ölt,
minden butor fekete lesz, a színes szőnyegek el-
tűnnek, még a képek aranyos ráma is bevonják.
Már a lépcső fekete szőnyeget hirdetnek a ház gyá-
szát. Az elfogadó teremben feketével vonnak be
mindent, ezüst diszítéssel. Az ezüstöt általában
nagyban alkalmazzák. A függönyöket szintén
ezüsttel szegélyezik. Ez a szokás kivált New-
Yorkban igen terjed, s ha nem is az egész lakás,
de az elfogadó-terem megkapja a gyászos pompát.

javaslatlól s különben pártolja Gaál Jenő hatá-
rozati javaslatát.

A február 4-iki ülés kimagasló mozzanata Ba-
ross Gábor nagyszabású beszéde volt. Most is
azzal az egyszerűséggel és közvetlenséggel be-
szélt, mely szónoklatainak varázsát megadja. Az
elokvencia szokásos formáit nem keresi, mert
szókkal nagyobb erővel: az igazság erejével tud
hatni.

A mint megvilágította a szempontokat, melyek-
ből az egész munkásbetegsegélyezés rendezésénél
kiindult, ismertetette intenczióit s körvonalozta azt
a keretet, a melyben ezeknek érvényt szerzett a
törvényjavaslatban, a hallgatóság előtt önmaguk-
tól fészelték szét azok az argumentumok, melyek-
kel a mérsékelt ellenzék szónokai homályba akar-
ták szorítani a javaslatot. Főként a világos s min-
den ízében szakszerű szónoklatnak tulajdonítható,
hogy a javaslatot a szabadelvűpárttal együtt a
függetlenségi párt is megszavazta s a mérsékelt
ellenzékiek láthatólag csak udvariasságból sza-
vaztak Gaál Jenő határozati javaslatára.

Az ülés elején pártunk részéről Ordódy Pál
nyitotta meg egy gondos beszédben a vitát. Be-
szédeben különösen kiemelte, hogy Baross törvény-
javaslata mily helyes praeventív intézkedés a
szocializmus elfajulása ellen.

Utána Beöthy Akos beszélt Gaál Jenő hatá-
rozati javaslatát mellett, mindenestre szívesen, de
azért nem nagyobb sikerrel, mint Gaál Jenő. Ezután
következett Baross Gábor miniszter felszólalása.
A miniszter szónoklata után Petrich Ferencz
beszélt s elismerte a javaslat sok jó oldalát.

Hegedűs Sándor és Tisza István beszéltek
az ülés végén s mindketten igen sok új szempon-
tot hoztak a vitába. Hegedűs örömdetes tényként
constatálta, hogy a munkás-törvényhozási intézke-
dés alkalmával, hogy a magyar törvényhozásban
egyetlen olyan hang sem emelkedett, a minő a
külföld parlamentjeiben a közrend fölforgatására
gyakran tör; Tisza István pedig tovább ment
s hangsúlyozta annak szükségét, hogy a leghatá-
rozottabban állást kell foglalni minden oly törek-
vessel szemben, mely a tőke, a tőkegyűjtés, vállal-
kozási szabadság ellen intéz támadást.

Háromszékmegye közönségéhez.

A nagyméltóságn Baross Gábor kereskedelem-
ügyi m. kir. miniszter ur védnöksége alatt álló
„1891. évi délmagyarországi ipar és mezőgazda-
sági kiállítás“ temesvári végrehajtó bizottsága
924—1891. szám alatt következő átiratot intézte
hozzám:

Folyó évi január hó 29-én 110. szám alatt kelt
nagyraecsuült soraira vonatkozólag bátorkodunk
Méltóságodnak a kiállításunk sikerének előmoz-
dítása tekintetében tett intézkedéseért hálás kö-
szönetünket nyilvánítni és ez alkalommal öröm-
mel közölni, hogy Méltóságod vezetése
alatt álló háziiparegyesületnek a kiállításunkon
való jelenléte nemcsak hogy kívánatos, hanem
ezen derék egyesület minden kiállításán méltó
feltűnést keltett kitűnő háziipar-cikkei kiállítá-
sunkon nagynehezen nélkülözhetnénk, mert kiál-
lításunknak egyik főcélja a háziipar élénken
felkarolni és lehetőleg ezen iparág legkitűnőbb
készítményeit bemutatni s így a derék székelyek
érdekes és művészi érzékkel kidolgozott, valamint
a háziipar művészi irányu fejlődésének tényező-
jévé vált cikkei jelenléte ezen cél eléréséhez
feltétlenül kívánatos és szükséges.

Örömmel üdvözljük tehát Méltóságod vezetése
alatt álló háziipar-egyesületnek a kiállításunkon
való részvételét és midőn az elfogadási záradék-
kal ellátott bejelentés-ívet / alatti mellékletben
tiszteltteljesen visszacsatolnánk alázattal kérjük,
miszerint az igényelt területet tájékozás végett
velünk utólagosan közölni méltóztatassék.

Maradunk hazaifias üdvözléssel és mely tiszte-
lettel

Temesvárott, 1891. február 2-án.

1891. évi temesvári kiállítás
végrehajtó bizottsága.

Midőn a Délmagyarországon, Temesvárt ez
évben rendezendő kiállítás bizottságának házi-
iparegyesületünk kitüntető szíves meghívását
bemutattam, értesitem a megyei lakosságot, hogy
a háziipar-egyesület közgyűlése által nyert meg-
bízás teljesítése tekintetéből következő bejelentést
tettem:

1. Az egylet által fentartott női ipar tanműhely
termékei.

2. A mulakatos-tanműhely termékei.

3. Az első székely szövőgyár.

4. Faipar termékei.

5. Háziipar: len-, kenderszövőszet termékei.

6. Háziipar: gyapjuszövőszet termékei.

7. Az árapataki varrottas bemutatása.

8. Agyagipar.

9. Ásványvizeink.

Ennek alapján felhívom ezen tanműhelyek igaz-
gatóságát és az itt megjelölt háziiparcikkek elő-
állításával foglalkozó lakosságot, hogy kiállítandó
tárgyaikat jelentsék be hozzám március 15-éig,
hogy az elfoglalandó tér nagysága iránt magamat
tájékozhassam.

Keleti kereskedésünk háziipar-cikkeinkkel tel-
jesen megszűnt.

Eljött tehát az ideje, hogy ha megélni akarunk,
piacot keressünk.

A Délmagyarországon rendezendő kiállítás,
mely kereskedelemügyi m. kir. miniszterünk ő
nagyméltósága védnöksége alatt rendeztetik, ki-
nek a székelyek iránti szeretete minden alkalom-
mal oly fényesen nyilvánul, a piac szervezésre
oly kecségtetőleg kínálkozik, hogy azt elmulasztani
bűn lenne.

Minden kiállító a kiállítandó tárgyaknak oly
határozott árt jelentsen be, melyen megrendelés
esetén azon iparcikket nemcsak elárusítani tudja,
de annak kelendőseget is képes biztosítani.

A bejelentések elfogadására és a kiállítandó
tárgyak összegyűjtésére vidékenként következő
urakat kérem fel:

I. Kézdi-Vásárhelyen és vidékén: Gábor Péter
főszolgabíró, Bartók Károly polgármester, Molnár
Józsiás nagyiparos, Török Bálint kereskedő urakat.

II. Kovásznán és vidékén: Hollaky Attila fő-
szolgabíró, Csia György fűrdő-igazgató, Ugron
kereskedő és Gazda Béla urakat.

III. Sepsi-Szentgyörgyön és vidékén: Tompa
Miklós főszolgabíró, Temesvári János földbirtó-
kos, Dr. Barabás Albert orvos-tudor, Nagy Ká-
roly közgazdasági előadó, Deák András kereskedő,
Nagy Elek iparos, Nagy Lajos kereskedő és Vántsa
György egyleti titkár urakat.

IV. Bodolán és vidékén: Méltóságos Beldi Ti-
vadar, Tompa István és Bálint Károly jegyző
urakat.

V. Erdővidéken: Damokos Akosné ő nagysá-
gát, Zatkureczky Gyula földbirtokos, Dr. Hajós
Béla orvos-tudor, Iucze Gyula kereskedő, Zsig-
mond Benjámin jegyző és Henter Béla főszolga-
bíró urakat.

A kiállítás minden költségeit a háziiparegyesü-
let hordozza és az elárusításra szánt tárgyak el-
árusításáról is gondolkodva lesz.

Remélem, a háziipar egyesületnek ezen felhi-
vása nem lesz kiáltó szó a pusztában.

Kelet-Magyarországnak Dél-Magyarországgal
való találkozására a temesvári kiállításon a testvéri
ölekezésben hazánk háziipara felvirágzásának
hajnalnapja lesz.

Potsa József,

főispán,

a háziiparegyesület elnöke.

Háromszékmegye közigazgatási bizottsága febr. 3-iki gyűléséből.

Potsa József főispán elnöke alatt tartott
gyűlésen első sorban a havi jelentések olvastattak
fel, melyek a következő főbb mozzanatokról em-
lékeznek meg.

Báró Apot Gábor vármegyei alispán jelentése
olvastatott, mely szerint a közigazgatás menete
1891. január hóban rendes volt.

A megyei tisztikar teljes létszámban volt, sza-
badságidőt egy tisztviselő sem élvezett.

Bokor György kézdi-járási irnok a márkosfalvi
körjegyzői csoportban körjegyzővé választván
meg, helyébe a főispán ur ő méltósága Pál Péter
8 gymnasiumot végzett ifju nevezte ki.

Iktatóra érkezett 1474 drb, elintéztetett 1269
darab.

Egyéves utlevél kiadatott 186 drb, 15 napos
utazási igazolvány kiadatott 168 drb.

A megyei pénztár megvizsgáltván, rendben
találtatott.

Tüzeset volt 6 esetben, melyek közül 3 gyújtogatás és 3 ismeretlen okból keletkezettnek jelentetett.

Rehák Ödön m. kir. pénzügyigazgató jelentése szerint iktatóra érkezett a múlt havi maradékkal együtt 5616 drb, ebből elintéztetett 3369 drb.

A háromszékvármegyei italmérési jog kártalanítási munkálatoknak folyó évi január hó végével mikénti állásáról szóló kimutatást felterjeszti.

Ideiglenes házadómentesség 8 félnek, fizetési időhalasztás 2 félnek engedélyeztetett.

Az egyéves adóikvetési munkálat folyamatban van, több körjegyző és községi jegyző a kivetési munkálattal késlekedik és ismét többen nagyon hiányosan dolgoznak, hogy így valószínűleg be fog állani annak szüksége, hogy pénzügyi tisztviselőt kell kiküldeni a helyszínére, a munkálatok felülbírlására.

A bor-, hus-, csukor- és sörfogyasztási adó a Háromszékvármegye területét képező 114 községre nézve biztosítva van, azonban 8 község fogyasztási adója, u. m.: Karatna, Sárfalva, Osomortán, Kézdi-Polyán, Ikfalva, Kurtapatak és Volán községek felelőse folytán II. fokú határozat hozatala miatt a tkts közigazgatási bizottságnál tárgyalás alatt áll.

Végül a folyó évi január havi befizetési eredményről szóló kimutatást felterjeszti, ezen kimutatás szerint folyó évi január hónap általában 94 ezer 656 frt 83 $\frac{1}{2}$ kr, múlt 1890. évi január havában 74,412 frt 12 $\frac{1}{2}$ sr fizetett be, tehát a múlt évi január havi befizetési eredménnyel szemben f. évi január hónap 20,244 forint 71 krral több fizetett be.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint január hó végén volt a gyámoltak és gondnokoltak száma 10,170 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárnak volt a bevétele 10,007 frt 7 kr, ebből kiadott 5794 frt 9 kr, melyet a bevételből levonva, 4212 frt 98 kr készpénz jött át február hóra.

Az iskolai alap javára 24 ezer frt a múlt évben kölesön adatván, már lehetővé vált egyeseknek is a gyámpénztárból kölesönt engedélyezni.

Az ügyforgalmat illetőleg a múlt havi maradékkal együtt iktatóra érkezett 1165 ügyszám, ebből elintéztetett 865 ügyszám.

Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő jelentéséből megemlíti, hogy az iskolafelügyelés mulasztási kimutatások és az eddig beérkezett beléleti jelentések szerint kielégítő volt; azonban az igazolatlan mulasztásokkal szemben még mindig nem nyer elég alkalmazást a népoktatási törvény 4-ik § a, főleg az ismétlődő tankötelesekre vonatkozólag épen nem. Nehány község eljáráságától az egész tanévben ismétlődő sürgetéseim dacára egyetlen havi kimutatás sem érkezett az iskolai mulasztásokról be; e hivatali hanyagság meggátolása, esetleg megtorlása iránt külön lesznek bátor előterjesztést tenni.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint az általános közegészségügyi állapot kevésbé volt kielégítő, a multhoz képest a hevenyfertőző kóroknak járványos fellépte által hanyatlást mutatott.

Az állategészségügyi viszonyok teljesen kielégítőek voltak. A hasznos háziállatok közt semmi névvel nevezendő kóros nem fordult elő.

Gyárfás Győző kir. mérnök jelentése szerint a közutak állapota, a váltakozó téli időjárásához képest általában kielégítő volt. A viharok következtében helyenként jelentkezett hófúvások eltakarítása iránt az intézkedések megtételtek.

Törvényhatósági új munkák nem engedélyeztettek. Felülvizsgálat alá került a kézdívasárhely-kászoni utvonalon az 1. és 4. számú műtárgy, a cszofalva-borosnyó-bodza utvonalon a 9. sz. műtárgy, melynek vállalkozója pótmunkák teljesítésére utasított s addig végjárandósága visszatarthatott.

Solim Miklós kir. ügyész jelentése szerint a kézdívasárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírói fogházakban a múlt hó utolsó napján le volt tartóztatva összesen 69 elítélt és 6 vizsgálati fogoly.

Időközben megfordult még az említett fogházakban 53 egyén.

Bűnvádi jelentés beérkezett 33, melyek között súlyosabb bűneset nem fordult elő.

Törvényszéki bonczolás 1 esetben volt.

Végül Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő bemutatja a közigazgatási erdészeti bizottságnak 1891. évi január havi működéséről felvett jegyzőkönyvet.

Románia új vámtarifája,

Bukarest, 1891. január 26.

A „Magyar Föld” már közölte, hogy az új román atonom vámtarifa elkészült, és közölve volt, hogy a vámtarifa-javaslat vélemény-nyilvánítás végett megküldött Románia összes kereskedelmi kamaráinak. Erre vonatkozólag mintegy kiegészítőleg csak azt kell megjegyezni, hogy a kereskedelmi kamarák felszólították sürgősen tárgyalni a javaslatokat, mert a kormány szándéka az, hogy az új vámtarifa még február hó folyamában tüzessék a képviselői kamara napirendjére.

A mi a román kormány ama szándékát illeti, hogy a külföldi kereskedelmi politikai viszonyokat szerződés nélkül szabályozza, e szándékát a nemzeti szabadelvű ellenzék is kész támogatni, természetesen azon feltétel alatt, hogy az autonóm vámtarifa azon államokkal szemben még különösen is felemeltessék, melyek Románia kivitel terményeit kedvezőlenebb elbánásban részesítik, mint más országok terményeit. Miután tehát Ausztria-Magyarország Romániával szemben magasabb kiviteli vámkokat alkalmaz, a monarchia bevétele Romániába sokkal magasabb vámkok alá fog vettetni, mint a melyeket az új autonóm vámtarifa megállapít.

A mi már most a vámtarifa lényegét illeti, a tarifa-bizottság által tervezett és a kormány által helyeselt tarifajavaslat szerint három különböző árucsoportot állapít meg a bevittet illetőleg, mely áruk bevitelére nézve sajátosságuk és természetük szerint védvám, vámmentesség és pénzügyi vám fog alkalmazást nyerni.

A mi első sorban a védvámokat illeti, ezek alkalmaztatni fognak különös tekintettel a romániai házi és mezőgazdasági iparra; védvámok lesznek megállapítva mindazon cikkekre, melyeket Románia ipara már előállít, de a mely ipar fejlődése azt kívánja, hogy még lehetőleg védessék a külföldi konkurenczia ellen.

Vámmentességet fognak élvezni az összes Romániában még élő nem állított, de a román királyságra nézve nélkülözhetetlen áruk, ideértve a mezőgazdasági és ipari célokra szolgáló gépeket is.

Végre az árúérték kilencz százalékának megfelelő pénzügyi vámkokat fognak fizetni a romániai bevitelnél azon áruk, melyek nincsenek említve sem a védvámok, sem pedig a vámmentesség alá tartozó árucsoportok között.

Eddig a bukaresti tudósítás, melyhez meg kell jegyeznünk, hogy a romániai miniszterelnök múlt héten fogadtatott Bécsben ő felsége által és több ízben tárgyalt a külügyminiszterrel is. És miután egyidejűleg a román külügyminiszter magas rendjű által lett kitüntetve királyunk által, e körülményekből azt lehet következtetni, hogy Románia mégis hajlandó kereskedelem-politikailag közelíteni monarchiáinkhoz. (»M. F.«)

Különfélék.

— Az ujonczozás Háromszékvármegye területén az 1891-dik évre a következő sorrendben fog megtartatni: a miklósvári járásban Nagy-Ajtán márczius 23. és 24-én; Seps Szentgyörgy városban márczius 31-én; a Sepsi járásban (S. Szent-Györgyön) április 1., 2., 3., 4. és 6-dikán; Kézdi-Vásárhely városban április 8-án; bereczk-sósmezői járás Kézdi-Vásárhelytől április 9-én; Kézdi járás Kézdi-Vásárhelytől április 10., 11., 13., 14. és 15-én; Orbai járás (Kovácsna) április 17., 18. és 20-án.

— A hushagyókeden tartandó bohóczestélyi érdekében a rendezőség nagy élénkséget fejt ki. A tréfás czimképpel ellátott meghívók már a közön-

ség kezében vannak. A mulatságosnál mulatságosabb élethű tárgyak, mint p. o. óriási sósperecz, szőlőgerend, szalámi, baraczk, virsli, gyümölcsössel töltött tálcák, sütemények, tálak, tányérok s más érdekes dolgok már a fővárosból megérkeztek. A ki magának egy derűtséggel teljes estét akar szervezni, az ne maradjon el e jeles mulatságról. A rendezőség gondoskodott arról is, hogy az estély alatt csinos sátorban virágot s más csecebecskéket vehessen a közönség; a mellett a kik a jövőendő titkai iránt kíváncsiak, apró szerencseczédulák útján a mely titku jövőendő homályába látó jósnőnél megtudhatják. Hasonlólag ugyanott kaphatók Farkas Menyhért-féle nyerő ternők. Nem kell tehát tréfára venni a dolgot, mert az ember nem tudja, hol találja fel szerencsáját.

— A bereczki ragálé. A közjó iránt való érzékének és a közérdek s ezzel együttesen a székely és hazai érdekek pártolásának adtak tanujelét Bereczk város nagyközség italmérési jogának birtokosai a múlt heti tárgyaláson, mely a kézdívasárhelyi kir. törvényszéknél, Elekes Béla törv.-széki bíró mint előadó előtt, folyt le. E szerint az eljárás költségei lovonásával harminczhátezer frtnyi összeg a községnek engedtetett át, mely első sorban a jogosultak állami terheinek hordozására fordítandó. A kitünő bírónak, a megyei tisztügyésznek, a kézdí-járási főszolgabírónak, az érdekelteket képviselő ügyvédnek, a község derék jegyzőjének és maguknak az érdekelteknek egyaránt becsületére válik az elért eredmény.

— A király Budapesten. A király szerdán reggel nagy udvari kísérettel hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett. Ő felsége reggel 6 órakor érkezett az osztrák-magyar államvasut pályaházába, hol fogadására megjelentek: Beniczky Ferencz főispán, Ráth Károly főpolgármester, Török János főkapitány, mind a hárman diszmagyarban. A király, ki huszártábornoki egyenruhát viselt, a vonatról leszállva, nyájasan fogadta a megjelenő üdvözlését s a főispánnal, főpolgármesterrel és a főkapitánnyal külön-külön egy-két percig beszélgetett. A király az üdvözlések után az udvari fogaton a budai várba hajtattott kíséretével együtt. A szerdai délelőtti folyamán ő felsége egyedül Szapáry Gyula gróf miniszterelnököt fogadta félórai magán kihallgatáson. Szombaton volt a királyi palotában az első udvari ebéd, február 18-ikán lesz fogadás az udvarnál. Erzsébet királyné a jövő héten körülbelől kedden érkezik meg Münchenből. Hohenlohe herczeg főudvarmester pénteken érkezett meg.

— A millenium megünneplésével már a minisztertanács is foglalkozott. Mint ugyanis értesülünk, a minisztertanács elvből elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyt 1895-ben, vagy 1896-ban tartják meg, de semmiesetre sem korábban. Az ünnepélyek programjának megállapítására s az állam részvételének meghatározására a minisztertanács előkészítő és végrehajtó bizottságot küldött ki, melynek tagjai: gróf Szapáry Gyula miniszterelnök, Wekerle Sándor pénzügyminiszter, Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és Baross Gábor kereskedelmi miniszter.

— Elhiszi. Nő: Sohasem szeretett! Ha most meghalnék, fél év múlva ismét megönszülne! Esküdni mernek rá! — Férj: Ne esküdjél, ugy is elhiszem.

— A herczegprimás halála. A herczegprimás irodájának egy falba vájt szekrényében eddig nem is sejtett kincsekre bukkant a pénzlovász bizottság. Bankjegyekben 343,496 frtot talált, takarékpénztári könyvekben 790,093 frtot, továbbá 4508 drb aranyat és körülbelől 700 frtnyi ezüst pénzt. Mint Esztergomból írják, Boncz Ferencz közalapítványi igazgató, a kiküldött miniszteri biztos kedden érkezett oda Fábán számtanáccsossal s rögtön megbizta az érsekség számvevő hivatalát különféle körrendeletek kiadásával. A számvevő hivatal a miniszteri biztos vezetése alatt azonnal megkezdte a palota hagyatéki leltározását, azután az összes gazdasági épületek és felszerelések, valamint a kegyuri építkezések felvételét. Minthogy minden primási uradalom tüzetes szemle alá kerül, a felvétel munkája hosszabb időre terjedhet. A palota háztartása nem oszlott föl a primás halála után. Az udvari papok tovább vezetik hivatalukat az új érsek kinevezéseig. A primás egész családja együtt marad s együtt élvezi a reá szállott óriás örökséget. Az esztergomi elmaradt vi-

